

Pakauna

Adu dagiti baro a takuat iti agrikultura, ngem adu a mannalon ti saan a mairanranud kadagitoy ta dida makaasideg kadagiti ahensia a mangiwanwanwan kadagitoy. Adda met dagiti makaasideg no dumarayda kadagiti panagsanay.

Adda pay dagiti mannalon ti kayatda ti makaadal, ngem maliwayan ida dagiti ahensia a nakatakuat kadagitoy a teknolohia. Gapu iti kaadu dagiti kayatda nga aramiden, malipatan dagiti mangimaton kadagitoy nga ahensia ti pudno a kaipapanan dagiti aramid -- ti mangidanon kadagiti resulta ti panagsukisok kadagiti mannalon.

Adda met dagiti mannalon ti nakaadal kadagiti baro a teknolohia, ngem saanda maiyaplikar dagitoy iti talonda.

Ngarud, ti Extension Directorate ti Mariano Marcos State University ti agbalin a ramay ti unibersidad tapno maiyasideg dagitoy a takuat kadagiti mannalon, ken dadduma a benepisario ti panagrang-ay tapno magun-odda ti panagdur-as.

Babaen ti tulong ti Commission on Higher Education, maipablaak dagitoy a teknolohia tapno maisaknap dagitoy a takuat.

Mairuknoy daytoy a pagbasaan kadagiti amin a mannalon ken dagiti kliente dagiti Techno Pinoy Centers iti Rehion I.

Agisayangkat ti Extension Directorate kadagiti panagsanay, *pilot demonstrations* ken *exhibits* tapno maiyadal dagitoy a takuat.

Panagmula iti Kabatiti

Kas kadagiti daddua a natnateng, napintas nga imula ti kabatiti ta dakkel ti maitedna a nayon a pamastrekan. Adu ti mabalin a pakalutuan iti kabatiti ken nabaknang iti bitamina ken mineral.

Panagpili iti Barayti

- ✓ Pilien ti barayti a naandur iti peste ken sakit ken adu ti maibungana, kas iti Primera a barayti..

Panangisagana iti Daga ken Lugar a Pagmulaan

- ✓ Agbiag ti kabatiti kadagiti nalamiis a lugar ken mabalin nga imula iti ania man a bulan ti tawen. Nupay kasta, kapintasan dagiti lugar a nabaknang iti organiko.
- ✓ Adu ti maapit no agmula kadagiti madandanuman a lugar.
- ✓ Saan a napintas ti kabatiti no maimula kadagiti lugar nga agtalinaed ti danum.

Tiempo ti Panagmula

- ✓ Agmula iti bulan ti Hunio, Setiembre, ken iti Pebrero agingga't Mayo no adda la ketdi umdas a pagsibog.

Panangisagana iti Pagmulaan

- ✓ Isagana ti pagmulaan 2 agingga't 4 a lawas sakbay ti panagmula
- ✓ Mamindua agingga't mamitlo nga araduen iti kada 2 a lawas tapno maliklikan ti panagtubo dagiti ruot.
- ✓ Muriskien kalpasan ti panagarado.

- ✓ Agaramid kadagiti pagmulaan a gurit, dua a binnatog nga agaddayo ti maysa a metro. Buklen daytoy ti maysa a paris. Aramiden a 10 metro ti nagbaetan ti 2 a paris a binnatog.

Wagas ti Panagmula

- ✓ Ibunubon dagiti bukel iti trey
- ✓ Iyuper dagiti bin-i iti agpatnag sakbay nga imulada.
- ✓ No panagtutudo, maysa a bunubon ti imula iti kada puon iti kaaddayo a maysa agingga't dua a metro kada gurit.
- ✓ Imula met dagitoy kadagiti mismo a gurit iti tiempo ti kalgaw.
- ✓ Ikkaten dagiti nakapuy a bunubon kalpasan ti 7 nga aldaw. Maysa laeng a bunubon ti ibati iti kada puon.

Panagiruot

- ✓ Paruten a dagus dagiti ruot nga agtubo. Saan a putulen dagiti ruot wenno sukayen iti nagbabaetan dagiti binnatog ta makadangran daytoy kadagiti ramut nga isu ti pakaigapuan ti panagbaba ti kapasidad dagitoy a dumakkel ket mangted iti nababa nga apit.

Agmulatayo iti Kabatiti

Panagabono

- ✓ Iwaris dagiti organiko nga abono iti lansad dagiti gurit sakbay ti panagmula
- ✓ Suruten dagiti sumaganad a panagaplikar kadagiti inorganiko nga abono iti sumaruno a panagaplikar:

Dagiti kasapulan nga abono

Klase ti Abono	Kaadu ti paiyaplikar (per 1000 m ²)	Tiempo ti Panagaplikar	Wagas ti Panagaplikar
Organiko nga abono	300 kg (1.5kg/hole)	Kasangwanan ti panagarado	Impurwak
14-14-14	1.6 kg (1 tbsp/hill)	Panagmula	Basal/Spot
Urea + 14-14-14	1.6 kg + 1.6 kg mixed (2 tbsp/hill)	28 DAE	Side dress
Urea + 14-14-14	6.4 kg+6.4 kg mixed (8 tbsp/hill)	56 DAE	Side dress
Urea + 14-14-14	6.4 kg+6.4 kg mixed (8 tbsp/hill)	70 DAE	Side dress
Urea + 14-14-14	6.4 kg+6.4 kg mixed (8 tbsp/hill)	84 DAE	Side dress

Panagpadanum

- ✓ Padanuman dagiti mula inton' dua a lawas kalpasan ti panagtuboda. Uliten a padanuman iti kada 7 nga aldaw.

Panangpaksiat kadagiti Peste

- ✓ Agaramat kadagiti rekomendado a pestisidio ken insektisidio no nakaron ti epekto dagiti peste ken sakit. Suroten ti wagas no kasano nga iyaplikar dagitoy.
- ✓ No sumagmamano laeng iti naapektaran iti sakit, ikkaten wenko paruten laengen dagitoy. Puoran kalpasanna, tapno saan a maakaran dagiti nasalun-at a mula.
- ✓ Sansanen met a kissayan dagiti nataengan a bulong dagitoy tapno saan nga isu iti pagbalayan dagiti sakit ken insekto ti mula.

Panagapit

- ✓ Agburas no addan lima nga aldaw kalpasan a nagbusel dagiti mula.
- ✓ Agaramat iti natadem nga immuko. Putden ti agarup 15 a sentimetro manipud iti ungkay ti bunga.
- ✓ Ilasin dagiti adda iti dadaelna.
- ✓ Isupot dagiti apit iti plastik nga aglaon iti 10 a kilo.
- ✓ Agburas iti nasapa a paset ti bigat ken naladaw a paset ti malem tapno saan unay a mainitan dagiti bunga.

Editorial Board

Dr. Marivic M. Alimbuyuguen
Mangimaton

Mercy Fausta R. Gaño
Nangipatarus ken nangurnos:

Mr. Segundo S. Duttut
Naggapuan ti teknolohia

Reynaldo E. Andres
Editor

Dr. Stanley C. Malab
Dr. Miriam E. Pascua
Mamagbaga

Impablaak ti Mariano Marcos State University-
Extension Directorate iti tulong ti
Commission on Higher Education (CHED) babaen
iti programa “Strengthening the Farmers’ Information and
Technology Services through the Production of IEC materials”